

tolerant end den nuværende Folkekirke. Jeg svarer derpaa, at det beror efter min Mening paa Kirkens Medlemmer selv, hvilken Frikirke eller hvilke Frikirker eller hvilke frie Menighedsdannelse der vil skabe; deri blander Statsmagten sig ikke længere. Og det er da ikke ubetinget nødvendigt, at det skulde blive en mere intolerant, en mere utaalssom Kirke. Det er da ikke absolut givet, særlig hvis det ærede Medlem og hans kirkelige politiske Meningsfæller udfoldede al den Dygtighed, alt det Mod, al den Energi og al den Offervillie, der utvivlsomt skulde til for at hævde Frisindets Fane. Jeg antydede i min Tale forleden, at jeg har set saa meget af slumrende, af sovende Grundtvigianisme i de sidste 20 Aar, jeg har set saa megen Søvn og Slummer, saa megen Uforstand, saa megen Mangel paa Energi og saa megen Mangel paa Mod, særlig naar Grundtvigianerne kom herind i Tinget, kom ind i Venstre, kom op i Regeringen, at jeg mener, at maaske kunde et lille Tryk have sin Betydning for endelig at vække de slumrende Livsaander. Jeg tror, at det Forhold, der nu skabes, vil blive utaaleligt for begge, baade for Staten og for Kirken.

Man kan have delte Meninger om Bispevalg, og der kan være noget i dette, som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen sagde, at godkender man principielt Præstevalg, hvorfor skal man saa ikke ogsaa godkende Bispevalg? Men jeg vil gøre opmærksom paa, at Bisperne er dog i første Linie administrative Embedsmænd. Man kan dog godt have Folkevalg af underordnede Embedsmænd eller Juryer eller Nævn, uden at man derfor vil mene, at de øverste administrative Spidser i Embedsmaskineriet just bør udgaa af Folkevalg — her er der for øvrigt slet ikke Tale om Folkevalg. Biskopperne er jo ikke rene kirkelige Biskopper; den Dag, de er det, maa Kirken selv ordne de Forhold, som den vil, det kommer saa slet ikke os ved, hverken Rigsdagen eller Regeringen. Men hidtil er de administrative Embedsmænd, der har med mange verdslige Sager at gøre, f. Eks. i høj Grad med Skoletilsynet. Og naar det er Forholdet, saa siger jeg, at den Dag, da Kirkeministeren ikke længere har Indflydelse paa, hvem der bliver Biskopper, og vi muligvis kan faa den Ordning, at et

lille Flertal eller to smaa Mindretal ved at slaa sig sammen til to Trediedele kan bestemme, hvem der skal være Biskopper, og hindre Mindretallene — det kan være Grundtvigianerne, for 30 Aar siden var det Indremission, og det kan det blive igen — i at blive repræsenteret blandt danske Biskopper, da kommer den parlamentariske Minister i en fuldkommen uholdbar Situation, idet Magten og Indflydelsen er skilt fra Ansvar. Det gaar ikke.

Den højtærede Minister bad mig overveje visse Ting, jeg havde sagt, og mente, at der var en Mulighed for, at man kunde naa til Enighed. Det er muligt. Men jeg beder saa den højtærede Minister overveje, hvad han altid har hævdet saa stærkt politisk, og hvad ingen har hævdet stærkere end han, at Magten og Ansvar bør følges ad — til Tider har han hævdet med stor Myndighed og Dygtighed og Klogskab og Kraft, at Magt og Ansvar bør følges ad; jeg vil bede Ministeren overveje, hvorledes han vil være stillet overfor 7 Bisper, valgte af Menighedsraadene og ved Præstevalg, naar han f. Eks. vilde afskedige Torkild Skat Rørdam eller maaske ikke vilde gøre det eller foretage forskellige Ting af den Art overfor disse Bisper. Hvem kan saa kræve ham til Ansvar? Dog vel ikke de tilfældige to Trediedele af Menighedsraadene sammen med Præsterne, der har valgt Bisperne, altsaa en tilfældig Forsamling. Men hvem kan da gøre det? Vi kan ikke gøre det her i Folketinget. Vi kan kræve en parlamentarisk Kirkeminister til Ansvar; her er det Sted, hvor han kan komme til at møde for Folkerepresentationen og staa til Regnskab for, hvorledes han har forvaltet og vogtet den danske Folkekirke. Men faar vi den Ordning, som her er foreslaaet, da bliver Kirkeministeren en Nikkedukke, en Topfigur, en Dekorationsgenstand og ikke mere. Det er den Skæbne, som den højtærede Minister overlader sine Efterfølgere.

Derfor siger jeg, at gaar dette igennem — og er det end kun en Spire, saa skal det nok trække mere med sig, som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen sagde —, saa er den højærede Minister til Trods for alt den sidste Kirkeminister med Indflydelse og Magt paa det Omraade og den sidste, der har parlamentarisk Ansvar derfor. Men en saadan Stilling er uholdbar. Den Kirke-